

ז.ה.ל.צ.י.ב.

מאמרים מתורת

מרן **הבני יששכר** זי"ע

וממשיכי דרכו

לקוטי מהרצ"א:

עניני חנוכה

כ"ג לחודש כסלו התשפ"ד

ירושלים עיה"ק תובב"א

לזכות

הילד ישראל חיים בן חנה

הילד ישעי' בן סימה חנה

לרפו"ש בתשח"י

ולעילוי נשמת

הר"ר שמעון ז"ל בן צבי דוב הי"ד

מרת אידל פעסיל גיצא ז"ל בת ר' שמעון ז"ל

מרת חיה זיסל עלקא ז"ל בת ר' שמעון ז"ל

ר' שלמה בן צבי אריה ז"ל

ר' ישראל אברהם בן יהושע ז"ל

מרת סאשא רחל בת אברהם ז"ל

והרב משה מרדכי מאיר הלוי בן חיים יעקב ז"ל

תנצב"ה

ישעי' יצחק פרענקעל

המהר"ם מרוטנברג C3

02-537-4515

5374515@gmail.com

עניני חנוכה

אציגה לי ציונים מאשר חנן השם את עבדו בעת אשר ליהודים היתה אורה
בימים של חנוכה **בנר מצוה ותורה אור***:

א

זמנה משתשקע החמה עד שתכלה רג"ל מן השו"ק (שבת כא, ב), רמז נכון על
דבריהם יראה לי, דהנה ידוע מה דאיתא בזוהר הק' (ח"א קעא, א) על פסוק (כראשית
לב, כו) **ויגע בכף יריכו**, שהם"מ לא יכול לו דהיה שלם בכל סמרוי, על כן נגע
בכף ירכו, דרמז לתמכין דאורייתא הם המחזיקי לומדי תורה הם דמיון
השוקיים המעמידים את הגוף ובוה יכול לו ותקע כף וכו', כי זעירין אינן
בעוה"ר בגלות אדום (ועיין בהקדמת רבינו לספרו תקנות תמכין דאורייתא אות ט), והנה רג"ל
מרמז ל"ם (עיין זוה"ק ח"ב נה, ב) שהוא סוף הדרגין והוא נגע בשוק אבינו יעקב,
ואיתא בזוהר הק' (ח"א שם) דעל ידי זה נתחלש כח הנבואה הבאה מבחינת נצ"ח

* אנו מגישים בס"ד לפני ציבור אוהבי תורת רבינו בעל בני יששכר זי"ע, שבע"ה מאמרים
על חנוכה. מאמרים אלו אינם מופיעים במאמרי חנוכה אשר הם בספרו בני יששכר, אלא
הם נדפסו לראשונה (אותיות א', ב', וה') בסוף ספרו לקוטי מהרצ"א (פרעמישלא, תרמ"ה), ובתוך
ספרו דברים נחמדים (פרעמישלא, תרמ"ז) שהוא לבית הדפוס על ידי הר"ר אברהם ארום
ז"ל, מהכתבי קודש שהיו ברשות הרה"צ רבי מאיר שפירא זצ"ל, אב"ד ביקאווסק
ובעמח"ס אור למאיר (הספר הגהות מהרצ"א על הזוה"ק הובא לבית הדפוס גם כן על ידו).

העתקנו את המאמרים אות באות כמו שהם מופיעים בדפוס ראשון (מלבד כמה ר"ת שפתחנו
אותם להקל על המעיין), וסדרנו אותם כפי הסדר שמופיעים בדפוס ראשון. כל ההדגשות
כאל"ה הם על פי דפוס הנ"ל. כמו כן מה שמופיע בסוגריים מרובעות כאלה [], שהם
תיקון או הוספת מילים, הם כפי דפוס הנ"ל, ונעשה על דעת המעתיק (עיין שם בדברי המביא
לבית הדפוס). אך כל המראי מקומות, והשוואות מספרי רבינו וכו' בסוגריים עגולות כאלה
, הוכנס על ידינו. יהי רצון שדברי רבינו אלו יאירו עיני הלומדים, להעלות את הנרות
אל מול פני המנורה ויאירו שבע"ת הנרות, ונזכה לאורו של משיח בב"א.

הו"ד (זוה"ק ח"ג לה, א), ועל כן לא יכלו כל הנביאים מזרע יעקב לעמוד על סוף מפלת אדם זולת עובדיה שהיה גר אדומי, ומיניה וביה אבא ליזל ביה נרגא (פנהדרין לט, ב. עיין עוד בדברי רבינו בתחילת ספרו כלי הרושים), ולזה יראה כי ספו גם תמו כל הנביאים בגלות אדם ואין חזון נפרץ, להיות נתחלש הכח הנבואי מחמת העדר מחזיקי לומדי תורה בשלימות.

והנה חנוכה ופורים נגד נצ"ח הו"ד כנודע (פרי עין חיים שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ד), ולזה אמרו בנר חנוכה מצותה משתשקע החמ"ה מרמז להעדר כח ואור הנבואה, ועד שתכלה רג"ל הס"ם מן השו"ק של יעקב אבינו שיתוקן העולם על ידי מחזיקי לומדי תורה ואז יתקיים במהרה (יואל ג, א) ושפכתי רוחי על כל בשר ותשוב הנבואה לאיתנה, אבל כעת הרמז בנר חנוכה הרומו לנצח (עיין מחברת הקודש, שער חנוכה. פרי עין חיים שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ד^א). להלן אות ד. בני יששכר מאמרי חודש כסלו – סבת מאמר ד סימן ד – ה), וגם נצח ישראל לא ישקר (שמואל א טו, כט) להשגת רוח הקודש מעט מעט בכל דור, על כן מוסיפין והולכין בכל לילה ולילה לרמז לתוספת אור בכל פעם עד שיכלה לגמרי רגל מן השוק, וכנ"ל:

והנה רמז נכון כשתכלה רג"ל מן השו"ק, רצה לומר כשתסיר מנין רג"ל ממנין השו"ק ישאר קצ"ח והוא בגימטריא ב' פעמים חנוכה, לרמז הנ"ל כשיבוטל הרגל מן השוק כנ"ל, אזי יתוסף לנו עוד אור חנוכה לחינוך הנבואה, כי כעת הוא רק חינוך קטן לאור השגת רוח הקודש מעט מעט (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו – סבת מאמר ב סימן מז), על כן בא הרמז שיהיה בגימטריא ב' פעמים חנוכה, והבן (ועיין עוד בני יששכר שם מאמר ב סימן לו. שם מאמר ג סימן כב. שם מאמר ד סימן מה. מגיד תעלומה לד, ב, ד"ה כל הנביאים לא נתנבאו אלא למשיא בתו וכו'):

^א עיין בדברי האריז"ל שם, ומבואר דחנוכה הוא בהו"ד וגם בנצ"ח. אך עיין בשער יששכר מאמרי חודש כסלו מאמר ימי אורה אות כב, שהאריך לבאר דברי האריז"ל הנ"ל, ושלא יהיו סתירה להדדי.

ב

אמרו רז"ל בברכות (ו, א), **הני ברכי דרבנן דשלא היב, מינייהו, והנה מהיכן יש להקליפות כח לגרום עייפות לברכי דרבנן:**

אך הוא אשר כתבנו (בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ד סימן מה) שבשיעור קומה של יוצר בראשית, שני מדות נצח הוד הם מכוונים בשם **ברכיי"ם** כנודע (תיקו"ז הקדמה יז, א), ואנחנו צריכין על ידי מעשינו הטובים להחזיק בביכול הנך ברכים, כי על ידי איתערותא דלתתא איתער לעילא (זוה"ק ח"א קסד, א), ועיקר איתערותא לזה הוא להחזיק לומדי תורה שהם עיקר הגוף, וצריכין אנחנו להחזיק אותם כמו ברכים המעמידין את הגוף שהגוף נשען עליהם, והנה בהתמעט ח"ו המחזיקי לומדי תורה אין להגוף על מי להשען והקליפות גוברים כמו שנגע **הם"מ** בירך אבינו הזקן (זוה"ק ח"א קעא, א), ועל ידי זה גורם עייפות לברכי דרבנן והבין:

והנה על ידי העדר המחזיקים בימי מרדכי ואסתר וכן בימי החשמונאים (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו טבת מאמר ב סימן לו) היה העולם מתמוטט שלא היה לו על מה לעמוד, על כן כשהשם יתברך עשה להם ניסים בימי מרדכי ובימי מתתיהו ראו על כל פנים לתקן השני מועדים אלו **חנוכה פורים** שהם נגד **נצ"ח חו"ד** (פרי עין חיים שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ד). ונקראים ברכי דרבנן, מפני שהם מצות דרבנן, ותיקנו להרבות בצדקות על כל פנים במועדים האלו להחזיק לומדי תורה בכדי שלא יתמוטטו ח"ו הני ברכי דרבנן (עיין מגן אברהם סימן תרע, ופרי מגדים שם. קדושת לוי קדושה חמישית ד"ה ונמצא נר של שבת²):

² פירוש: ברכים עייפים (רש"י שם).

³ ועיין עוד בדרכי אמונה דרך יג. שער יששכר מאמרי חדשי כסלו - טבת מאמר חדש כסלו אות ב. שם מאמר ימי אורה אות קלט.

והנה מועדי השם מקראי קודש הנזכרים בתורה פסח שבועות סוכות, הם נגד עיקר הבנין שת"י הזרועות והגוף דהיינו חס"ד גבור"ה תפאר"ת (פרי עין חיים שער מקרא קודש פרק ד), והנה בהיות בעולם מחזיקי לומדי תורה ונתנו להם די פרנסתם אז היה קיום לעיקר הבנין וכן למועדי השם, ובהעדר המחזיקים אזי יתמוטטו ח"ו עיקר הבנין, על כן עיקר מלשינות המן היה על המועדים יעויין במדרשים (אסתר רבה פרשה ז סימן יב. מגילה יג, ב) ובתרגום (תרגום שני ג, ח), וכן בימי היוונים רצו לבטל מצות החד"ש (מגילה אנטיוכס. ועיין עוד בני יששכר שם מאמר ד סימן לה. שם סימן פז - פח, ועוד) שבו תלוי המועדים, על כן ראו החכמים ברוח הקודש לעשות סמוכין לתורה לתקן אלו השני מועדים חנוכה ופורי"ם, ולהרבות בהן בצדקות להחזיק לומדי תורה, ועל ידם יהיה קיום לתורה וללומדיה ולמועדי השם מקראי קדש והבן, והם יעמדו לעד לעולם עד שיכלה רגל מן השוק, וכנ"ל (ועיין עוד בני יששכר שם מאמר ג סימן כב⁷):

י' לסיום, כדאי להעתיק מדברי רבינו (שם מאמר ד סימן מה), אחרי שהביא דברי הזוה"ק שבפרשת וישלח הנ"ל: לומדי תורה בעצמם הם בבחינת זרועות (עולם) וגוף (העולם) היינו בחינת חג"ת (זוה"ק ח"ג לה, א), והתמכין דאורייתא המטילים מלאי לכיסם ונותנים להם פרנסתם המה בבחינת שוקין ורגלין אשר הגוף נשען עליהם והם בבחינת נצח והוד (זוה"ק ח"ג גג, ב) (אשר מהם יניקת הנביאים, וזה סוד שאמרו רז"ל (ברכות לד, ב) כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא למטיל מלאי לכיסם של תלמידי חכמים ולמהנה תלמיד חכם מנכסיו, אבל תלמידי חכמים עצמם עין לא ראתה אלקים זולתך), והנה זה היה עצת הס"מ ויגע בכך ירכו לבטל ח"ו מישראל תמכין דאורייתא שהם בבחינת שוקין ורגלין אשר כל הגוף נשען עליהם, ועל ידי זה בעוה"ר מתבטלת התורה, והמלכיות אשר שליטתם מן ס"מ ונחש דאתמר ביה על גחונך תלך, נותנין להם ח"ו שוקין ורגלין ויש להם עמידה בעוה"ר (ובזה תתבונן מה שאמרז"ל (בראשית כה, כג ברש"י) כשזה קם זה וכו').

ממילא לפי כל הדברים הנ"ל תבין שבדקדוק גדול תקנו בלשון ההודאה כשעמדה מלכות וכו' (וכן בפורים כשעמד עליהם וכו'), ובפרטות הוא הב' מועדים הללו אשר תיקנו לתקן נצח והוד בבחינת שוקין ורגלין דקדושה אשר הס"מ פגם בנגעו בכך ירך יעקב, הנה אנחנו מודים להש"י ומספרים בהודאתינו איך קודם הישועה היה בעוה"ר עמידה לשונאינו כי ניתן בעוה"ר שוקין ורגלין לההוא דאתמר ביה על גחונך תלך, ואחר כך בעת הישועה עמידה וקיום לישראל וישפיל רשעים עדי ארץ ישראל יכנון לעד לעולם [וכו'] ובזה יתבאר לך תקנת חז"ל להרבות בצדקה בב' מועדים הללו להיות מן תמכין דאורייתא לכוון את התורה ולסעדה בצדקה, הבן היטב.

ג

זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום השם (תהלים קיא, ד). צריך להבין האיך יורה זה על הרחמנות מה שעושה השם יתברך זכר לנפלאותיו הלא עיקר הרחמנות הוא רק מה שעושה הפלא, והזכר הוא לגדלו ולרוממו ולספר שבחוי. והנראה לי על פי מה שכתב גאון ישראל וקדושו בוצינא קדישא הרב מוה' לוי יצחק האב"ד דק' ברדיטשוב זצלה"ה (קדושת לוי קדושה חמישית ד"ה יש ליתן מעט לשבח) דהקשה מפני מה ציוו לעשות זכר לנס דוקא בחנוכה בנרות (עיין אגרא דכלה פרשת תצוה ד"ה באהל מועד מחוץ לפרכת יערוך אותו אהרן וכו' חקת עולם לדורותם מאת בני ישראל) ולא עשו כן בשאר הניסים [אשר] הפליא לעשות לישראל עם קרובו, כגון בפורים נעשה זכר בענין תליית עץ המן, ובז' בפסח בענין מים.

[והנה] גזר אומר הקדוש הנזכר לעיל שהוא כי נשתנה בזה מעלת נס חנוכה שמורה על האהבה העצומה ורחמנות מופלגת מאבינו שבשמים לישראל עם קרובו, כי הנה כל הניסים היו עבור הצלת נפשות ישראל מיד צר הצורר, כגון בז' בפסח היתה הבקיעה להציל את ישראל, וכן תליית המן וכיוצא, אבל בחנוכה היתה ההצלה בפני עצמו על ידי החשמונאים שעשו והצליחו ועשו באויביהם כרצונם, והנה לא היה מהצורך שיתנוסס להם נס בנרות דמורה כיון שאין להם שמן טהור אונס רחמנא פטריה (בבא קמא כח, ב), אך חיבה יתירה נודעת להם מחמת שהיוונים רצו להעבירם על חקי רצונו והם מסרו את עצמן על התורה ומצות, על כן הראה להם השם יתברך הרחמנות המופלג איך שמאוד חפץ בקיימם מצותיו ומשתוקק לעבודתם, על כן התנוסס להם הנס כדי שיוכלו לקיים מצותיו, ובזה נודע להם הרחמנות המופלג מאבינו אב הרחמן

ה' והרי "הזכר לנסים הנה עושים ישראל" (מלשון רבינו בבני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ד סימן פא. ועיין שם, שעמד על עוד דקדוקים בפסוק זה).

לכניו העמוסים מני כמן (שעבודם) [שעבודתם] הוא [נחת] רוח לפניו, עד כאן תוכן דברי הקדוש, עיין שם:

והוא בעיני כדמיון האב הרואה השתוקקות הבן לעשות לו נחת רוח לכבדו ואין בידו לפורטה שאין יכולת בידו ומתייגע מאוד לכבד את אביו, והאב לגודל רחמנותו על הבן ממציא לו בלא הודע משליך לפניו מעות בכדי שיוכל הבן להפיק הרצון ולעשות נחת רוח וכבוד לאביו, על כן עשו בזה זכר להורות הרחמנות המופלג, ובזה נעביד סמוכין לאורייתא מהפסוק הנזכר לעיל זכ"ר עשה לנפלאותיו, בזה נבין כי חנון ורחום השם והבן:

ד

להבין במעט קט מה שאיתא בזוהר הק' (תיקו"ז הקדמה ז, א) ובמקובלים (עץ חיים שער הכללים פרק ד) אימ"א עילא"ה ע"ד הו"ד איתפשט"ת, הנה ידוע דאימא עילאה היא בחינת תשוב"ה עילאה (זוה"ק רע"מ קכג, א) המתגלה בימים הנוראים בראש השנה ויום כיפור והגמר היא בסוכות והושענא רבה ושמיני עצרת. והנה הגם שהגמר הוא בשמיני עצרת (זוה"ק ח"ג ריד, ב. שם ח"א רכ, א. שם ח"ג לא, ב. ועיין בני יששכר מאמרי חודש תשרי מאמר יג. שער יששכר מאמרי חודש תשרי מאמר זמן שמחתנו אות א, ועוד) עם כל זה היות תשובה עילאה היא תשובה מאהבה (עיין בני יששכר מאמרי תשרי מאמר ד דרוש יד סימן למ. שם מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר יד סימן ג. שם מאמרי חודש אדר מאמר ו סימן ח. דרך פקודיך, הקדמה), ועיקר האהבה להשם יתברך ניכר בעת בא מצוה הבאה מזמן לזמן אז יוכר השמחה והאהבה להשם יתברך ואהבת מצותיו.

והנה אין לנו מצוה הבאה מזמן לזמן אחר שמיני עצרת רק חנוכה שאז הוא הזמן להלל ולהודות, וזהו אימא עילאה עד הו"ד איתפשטת היינו עד חנוכה שהוא הזמן להלל ולהודות, הגם שעיקר הנס הוא בנצ"ח (מחברת הקודש, שער חנוכה. פרי עץ חיים שער ר"ח חנוכה ופורים פרק ד) עם כל זה נצ"ח והו"ד תרי פלגא גופא (זוה"ק

ח"ג רלו, א), על כן ניתקן להלל ול"הודות ויציבא מילתא בגבחי מרומים¹, והבן (ועיין עוד בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ד סימן ד בהג"ה. שם סימן קא²):

ה

הגאון הקדוש הרב מו"ה לוי יצחק האב"ד דק' ברדימשוב זצ"ל ה"ה התעורר (קדושת לוי קדושה ראשונה ד"ה ואבאר על קריאת שם חנוכה) למה לא תיקנו לקרוא מגילה בחנוכה כמו בפורים, עיין שם דבריו הקדושים (ועיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ג סימן ד. שם סימן כט. שם מאמר ד סימן נ, ועוד), ומה שנ"ל הוא על פי מה דידוע מרעיא מהימנא (פרשת כי תשא קצא, ב), וקב"ל היהודים, דא משה כללא דיהודאי, ור"ל שקיבל מגילת אסתר מזהר סיני (עיין בני יששכר מאמרי השבתות מאמר ה סימן א. דברים נחמדים למסכת אבות פ"א מ"א ד"ה משה קבל תורה מסיני ומסרה וכו'). רגל ישראל מערכת אות המ"ם ד"ה משה במילואו, והנה זה ודאי לא מסתבר למימר שקיבל המגילה כמו שהיא סדורה עתה לפנינו.

אך הוא על כרחך שקיבלה בלא סידור, רק שבאמת כל כתבי קדש הם שמות הקדושים נמשכים מגבחי מרומים מאת האורות העליונים (זוה"ק ח"ג עג, א), והנה

¹ והיינו שרמזו הזוה"ק שאימא עילאה, שהוא התשובה מימים הנוראים, נמשכין ומתפשטין עד הו"ד, דהיינו חנוכה. ויש להאיר, שרבינו מדגיש (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ב סימן כא. שם סימן כד. הגהות מהרצ"א ח"א רלח, ב) שאין זכר מהיו"ט של חנוכה במפורש בכל הזוה"ק מלבד פעם א', והוא בח"א רלח, ב, עיין שם.

² בשער יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת הרבה רבינו המנחת אלעזר זי"ע לבאר את דברי הזוה"ק הנ"ל, דאימא עילאה עוד הוד איתפשטת, ובגודל היום של זאת חנוכה, עיין שם. וכדאי להעתיק בזה מספר בני בנימין (לחנוכה, ד"ה שמעתי מפה קדוש וכו'. להגה"צ ר' יוסף בנימין רייך זצ"ל, מנכ"ד רבינו): שמעתי מפה קדוש מדבר כבוד מרן דודי הקדוש ר' דוד מדינב זצ"ל, ששמע מכבוד מר אביו, הוא אא"ז (מרן הבני יששכר זי"ע) שאמר בשם צדיקים, אשר מראש חודש אלול עד חנוכה, מאיר ברקיע כעין תבנית יד, הפשוטה לקבל אותם בעלי תשובה אשר מאיזה סיבה נדחו מלשוב בעשי"ת, ומתקבלת תשובתם עד חנוכה. וסיים ע"ז דודי זצ"ל, שלדעתו אין היד עוברת עד זאת חנוכה ועד בכלל. ואמרתי לפענ"ד רמז לזה מהכתוב (ישעיה כז, ט) בזאת יכופר עון יעקב, היינו בזאת חנוכה שאנו קורין זאת חנוכה המזבח, עד אז היא גמר כפרת עון יעקב.

כל נס ופלא שנעשה לישראל הוא בהתעורר איזה מדה ואיזה אור קדוש למעלה בגבהי מרומים ועל ידי זה נתהווה שידוד מערכת המבעיים (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת מאמר ד סימן פא), והנה ידוע (עין חיים שער א ענף ד) כי בכל מדה ובכל אור, הוא אור וכ"י, דמיון נשמה וגוף, והנה הכלים הם אותיות רוחניים המגבילים את האור שבתוכו, והנה הגם שאין לנו רשות להתכונן באור רק אותיות, עם כל זה יש לנו לכנותו בשם אור שהוא חשוב, אבל תיבת כל"י אין לנו להתכונן רק באותיות (ועיין רגל ישרה מערכת האות אל"ף ד"ה אורות וכלים).

והנה בכל נס ופלא שנעשה לישראל ונכתב בתורה ונביאים וכתובים הנה הנס נעשה על ידי אותן האותיות ממש המצורפים עתה בתורתנו בסיפור המעשה ההוא, והנה בכל שנה ושנה נתגלה האור הנערב ההוא בזמן שנעשה הנס ואנו קוראין בתורה או בכתובים המעשה ההוא שהן הן האותיות ממש שהגבילו אז את האור החדש של הנס, על כן גם עתה בקראינו במגילה המעשה ההוא אנחנו ממשיכים להכלים הם האותיות את האור ומגבילים בתוכו את האור, על כן אנו קוראין בפסח סדר הנס של הפסח וכן בכל זמן וזמן, וכן בפורים קריאת המגילה שהוא שנתגלה לאנשי כנסת הגדולה אותיות של הנס שהגבילו את האור החדש, וזה ענין קיבל משה מהר סיני היינו בלי סידור קיבל, רק סידור השמות בגבהי מרומים.

והנה בימי החשמונאים המה ראו כן תמהו מפני מה עשה השם יתברך נס בנרות שלא הוצרך להצלה, אך הוא בהיות הנבואה עדיין, והיה הכח העליון מתנוצץ בתחתונים, ואי אפשר לקבל האור אלא על ידי כלי, על כן הגבילו ענין קבלת האור על ידי הכלים המוכשרים לזה היינו האותיות דסיפור הנס, מה שאין כן בימי החשמונאים שאז תשש כח הנבואה ולא היה חזון נפרץ (כנ"ל באות א), אם היו מגבילים האור המתגלה בנס על ידי הכלים לא היו נהנים מהאור מחמת תשות כחם, לזה עשה השם יתברך להם נס בנרות ובאור להורות שלא להגביר (צ"ל: להגביל) האור רק יהנו מהאור המתגלה בלי כלים, על כן לא כתבו מגילה להגביל האור בהאותיות, וזה ענין אמרם ז"ל (יומא כט, א) למה נמשלה

אסתר לאיילת השחר מה שחר וכו' אף אסתר סוף כל הניסים, ומקשו והאיכא חנוכה, ומשני ניתנה לכתב קאמרינן, כי באמת חנוכה לא ניתן לכתוב והבן, והשם יתברך יראנו נפלאות מתורתו ואל יאמר פינו דבר שלא כרצונו:

ו

ענין שנקרא **פלאות** הבורא יתברך **נ"ס**, הוא על פי גמרא **ברכות** (ד, ב) מפני מה לא נאמר **נו"ן** באשרי מפני שיש בה מפלתן של שונאי ישראל, ואפילו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקודש (תהלים קמח, יד) סומך י"י לכל הנופלים, ואם כן סומך **הסמ"ך** **לנו"ן**, ואם כן כשח"ו שונאי ישראל בצרה הוא עבור נפילת **הנו"ן** בעוה"ר, ואחר כך כשנגאלים על ידי פלאותיו יתברך הוא סמיכת **הנו"ן** על ידי **הסמ"ך**, וזה ענין שקרוי **נ"ס** סמיכת **הנו"ן** על ידי **הסמ"ך**:

וזה ענין (תפלת שמונה עשרה, ברכת תקע בשופר) **ושא נ"ס** לקבץ גלויותינו שהוא להרים **הנו"ן** על ידי **הסמ"ך** (עיין אגרא דפרקא אות רס. בני יששכר מאמרי חודש ניסן מאמר א סימן ח. שם מאמרי חודש כסלו - מבת מאמר ד סימן ב, על דרך הרמז. רגל ישרה מערכת האות הנו"ן), ו**כענין** זה כמדומני שמעתי בשם איזה חכם אחד (עיין אמרי פנחס שער ח אות קפא):

ז

קבעו חנוכה להלל ולהודות (שבת כא, ב), וכן פורים קריאתה זו הלילה (מגילה יד, א), וזה הענין נרמז **כ"ל** ה"נשמה ת"הלל (תהלים קנ, ו), **ר"ת** בגימטריא **חנוכה**

כדאי להעתיק כאן ממה שכתב רבינו במגיד תעלומה (שם ד"ה אפילו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקודש): אפילו הכי חזר דוד וסמכה ברוח הקודש. לא ידענא מהו החזרה, וגם למה אמר שסמכן ברוה"ק, וניחא לי עפ"י האמור בזהר (ח"א ב, ב) שבשעת בריאת העולם עאלו האותיות למפרע לפני השי"ת וכל אחד טען טענה לפני השי"ת שבו יברא הש"י את עולמו, עאלת אות ס' אמרה קמיה רבון עלמין ניחא קמך למיברי בי עלמא דבי אית סמיכה לנפלין, וכו' עיי"ש. הנה דוד כשאמר כסדר הא"ב הנה קודמת הנו"ן ולא אבה לרמוזה מפני הנפילה, אבל ראה דוד ברוה"ק כד אעלו אתוון למפרע וקדמה הס' ואית בה סמיכה לנפלין, וז"ש אפילו הכי חזר דוד (בסדר תשר"ק) וסמכן ברוה"ק שראה שהס' אמרה דאית בה סמיכה לנפלין.

פורי"ם, והוא שם קדוש מע"ב שמות המכרית המקטריגים (ספר הכוונות ד"ה ואני אוצר מעם מספיק. מגלה עמוקות פרשת שמות ד"ה רשע למה תכה רעך), והוא חילוף השם שד"י האומר די לצרת ישראל, ובשם הלז הרג משה המצרי באמרו לרשע (שמות ב, יג) למה תכ"ה רעך, והוא נרמז בסופי תיבות הפסוק (תהלים מ, יא) כי לא עזב"ת דרשי"ך ה' שאנו מכוונים בכל יום להניצל מהמקטריגים (עיין אגרא דכלה פרשת נח ד"ה עשה"לך. בני יששכר מאמרי חודש כסלו טבת מאמר ב סימן לד. רגל ישרה מערכת אות חכ"ף א'), וס"ת כ"ל הנשמ"ה תהל"ל הוא הל"ל [רמז שצריך] לומר הל"ל בחנוכה ופורים כי גם בפורים קריאתה זו הלילא:

והנה עשרה חילולים במזמור הלז, כנגד עשרה ימי הנס, ה' דחנוכה וב' דפורים, ואחר כך נרמז בראשי תיבות כ"ל ה"נשמה ת"הלל חנוכה פורים כנ"ל. והנה עשרה הם ימי נס, עשרה פעמים יו"ם בגימטריא תק"ם הוא המתקת הדינים דמנצפ"ך כפולים בגימטריא תק"ם (לקוטי תורה פרשת בלק), ונרמז בגבריאל שר הפחד (עיין מקדש מלך פרשת וישלח קסו, א) נאמר בו (יחזקאל מ, ג) אשר קם"ת הסופר במתניו (לקוטי תורה פרשת עקב), וכן הוא בגימטריא ה' פעמים הוי"ה אל"ף"ם לרמז המתקת ה' גבורות על ידי השם הוי"ה ב"ה (עיין עץ חיים ש"ג פ"א), וכנגד זה נרמז במזמור יענך (תהלים כ) ה' פעמים יב"ק הוא הוי"ה אל"ף"ם (פרי עץ חיים שער קריאת ספר תורה פ"ד א');^ט

^ט ר"ל האותיות שלאחריו.

^י רבינו מביא יסוד זה ברגל ישרה בשם האריז"ל בספר הכוונות, עיין שם. ורבינו מוסיף שם: וזהו סוד שאסתר שלחה להת"ך (אסתר ד, ה) שהוא סוד זה השם להנצל מאדם רע הוא המן.

^{יא} ז"ל האריז"ל שם: במזמור הנ"ל תכין בזה המזמור בד' תיבות שם יב"ק שסודו הוי"ה אלהים. א', יענך י"י ביום צרה גימטריא יב"ק. ונפלו ואנחנו קמנו, גימטריא יב"ק. קדשו בגבורות ישע, ר"ת יב"ק. ואנחנו קמנו ונתעודד ר"ת גימטריא יב"ק. ונתעודד י"י הושיעה המלך, ר"ת בצרופ הוי"ה, והוא ויה"ה, ואחר כך יענו ביום קראנו, ר"ת יב"ק.